

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

ZŠ
ŽELATOVSKÁ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ČESKÝ JAZYK

Básnický přívlastek

Ročník 7.

4. 4. - 27. 4. 2012

Autor: Mgr. Vladimíra Barboříková

*Zpracováno v rámci projektu „Krok za krokem na ZŠ Želatovská ve 21. století“
registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.3443*

Projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Informace o projektu

Název projektu: Krok za krokem na ZŠ Želatovská ve 21. století

Registrační číslo: CZ.1.07/1.4.00/21.3443

Příjemce: Základní škola, Přerov, Želatovská 8

Anotace:

- Žáci se seznamují s pojmem **básnický přívlastek - epiteton**, uvědomují si různé způsoby vyjadřování myšlenek na ukázkách (ty poskytují i další možnosti pro práci s texty) a ověřují si pochopení pojmů při práci s pracovním listem. V rámci tohoto modulu se žáci naučí řešit z didaktického hlediska jednoduché a názorné úlohy, je kladen důraz zvláště na jejich samostatnost, aktivitu a kreativitu.
- Modul je vhodný pro individuální i skupinovou práci
- Vybrané ukázky jsou vhodné i pro další využití ve všech složkách jazyka českého.

Pracovní list:

úkol č. 1: Najdi a vypiš jediný básnický přívlastek:

Jaroslav Seifert
Hora Říp

Viděl jsem hory plné ledu,
však zpívat o nich nedovedu.

Jiskřily dálky nad hlavami
jak bledě modré drahokamy.

Jímala závrať při pohledu,
zpívat však o nich nedovedu.

Když ale vidím na obzoru
uprostřed kraje nízkou horu,

na nebi mráček běloskvoucí
- přestane srdce chvíli tlouci.

Oblaka letí v klasech zralých
a koně dupou po maštalích.

V panácích jsou už všude snopy
a svatý Jiří zvedá kopí,

aby je vrazil ve chřtán dračí,
a motýl spěchá po bodláčí;

a jako krůpěj na prstenu
třpytí se drobná kvítka rmenu.

Tu nemohu se vynadívát
a všechno ve mně začne zpívat,

zpívat i plakat. Maminko má,
jak je to hezké u nás doma!

(ze sbírky Šel malíř chudě do světa)

.....
.....
úkol č. 2: Vyhledej čtveřici básnických přívlastků:

Ladislav Fikar: Pečení chleba na vsi (Z Básnického almanachu 1954)

Kde jsou ty slamou vyzlacené dny,
kdy časně ráno maminka zatápěla!
Pak síní na dvůr se polen záře chvěla
a v domě dýchal praskot líbezný.

Mladou ji vidím, s moukou nad díží.
V zpěvu si váže dva copy vlasů tmavých.
Kouřem to štípe z oharků popelavých.
Ten obraz ve mně nic už nezamžítí.

Jak byla krásná, když pak chleby brala
a sázela je v řeřavíci pec,
když krůpěje si s čela utírala

a navečer když v teplé vůni stála,
již vydechoval chléb. Plál červenec
a vlaštovka se v modru mihotala.

.....
.....

úkol č. 3: Pokus se k následujícím výrazům připojit neobvyklý přívlastek. (Pracuj s těmi nejlepšími přídavnými jmény – mohou být rozvíta jiným slovním druhem - např. příslovcem)

- den -
- slza -
- krůpěj -
- léto -

ŘEŠENÍ:

úkol č. 1: Najdi a vypiš 1 básnický přívlastek:

- mráček běloskvoucí

úkol č. 2: Vyhledej básnické přívlastky:

Ladislav Fikar: Pečení chleba na vsi (Z Básnického almanachu 1954)

- slamou vyzlacené dny,
- z oharků popelavých.
- v řeřavíci pec,
- v teplé vůni

úkol č. 3:

- den – sladkobolný, hořkem prosáklý, smutnožalostný, jásavě rozlétaný.....
- slza – živoucí, hořká, studem se tetelící
- krůpěj – životodárná, krvavě planoucí,
- léto – jásavé, udýchané, horkem povadlé, umírající, deštěm omyté, zlehka se probouzející

Citace:

1. SEIFERT, JAROSLAV. *Hora Říp..* Čítanka 6- učebnice pro 6. ročník základní školy a víceletá gymnázia. 1. vyd. Plzeň: Nakladatelství Fraus, 2003. s.36. ISBN 80-7238- 248-9.
2. FIKAR, LADISLAV. *Pečení chleba na vsi.* Čítanka 6- učebnice pro 6. ročník základní školy a víceletá gymnázia. 1. vyd. Plzeň: Nakladatelství Fraus, 2003. s.50. ISBN 80-7238- 248-9.